

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere den 26. april 2007 truffet vedtak i

- Sak nr:** 1/07 (arkivnr: 200700079-20)
- Saken gjelder:** Klage fra A på lagdommer B ved X lagmannsrett
- Utvalgsmedlemmer:** Eva Nygaard Ottesen, leder
Jon Høyland
Rita Sletner
Frode Sulland
Inger Lise Gjørsv
- Offentlighet:** Vedtaket er offentlig, jf. offentlighetsloven § 2
- Vedtak:** Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor lagdommer B.

Innledning:

Ved brev av 19. desember 2006 har A inngitt klage på lagdommer B ved X lagmannsrett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt lagdommer B, som ved brev av 29. januar 2007 har avgitt uttalelse. Utvalget har innhentet uttalelse fra lagdommene C og D. Utvalget har videre innhentet uttalelse fra konstituert statsadvokat E og advokat G. Førstelagmann F, embetsleder ved X lagmannsrett er orientert om klagen, og har den 31. januar 2007 avgitt uttalelse.

Saksfremstilling:

X lagmannsrett holdt ankeforhandlinger den 27.- 28. november 2006. Saken gjaldt anke over Y tingretts dom av 15. mai 2006. Tiltalte i saken var A. Saken gjaldt voldtektsforsøk. Lagretten svarte nei til skyldsspørsmålet, men fagdommerne satte lagrettens kjennelse til side.

Ankeforhandlingene ble administrert av lagdommer B.

Klager - A - har i hovedsak vist til følgende:

Lagdommer B's atferd under ankeforhandlingene bar preg av forutinntatthet og manglende balanse. Han hadde tydelig sin forkjærlighet for aktor. Han ga dessuten en rettsbelæring som ikke på noe punkt var til A's fordel og i tillegg prøvde han å påvirke ved stadige avbrytelser av forsvarers prosedyre. Lagdommer B har tidligere vært statsadvokat. Hele hans atferd i retten bar på mange vis preg av at han nærmest fremdeles befant seg i den rollen.

Klagerne har før denne saken aldri hatt befattning med domstolsapparatet. De har hele tiden trodd at norske domstoler, og ikke minst norske dommere, ikke tok parti og heller ikke utad fremsto med slik forutinntatthet og partiskhet som de opplevde i denne saken. Dette er svært beklagelig. Det er helt klart at dette har påvirket saken ved at man nå, til tross for at lagretten to ganger har sagt nei på skyldsspørsmålet i samsvar tingrettens dom, nå igjen må møte i meddomsrett i lagmannsretten.

Innklagede - lagdommer B - har i hovedsak vist til følgende:

Han kjenner seg ikke igjen i den beskrivelse som klager gir. Ankesaken ble avvirket innenfor de rammer en slik sak skal gjennomføres. Det vil si med tydelige krav til ryddighet, korrekthet og oppmerksomhet.

Noen ubalanse i hans administrasjon av retten kan han heller ikke se fant sted i disfavør av noen av sakens aktører. I den grad han grep inn i forhold til tiltalte, hans forsvarer eller aktor, var det på punkter hvor det var klar grunn til å peke på unøyaktigheter i det som ble forklart.

I rettsbelæringen ble det ikke gitt uttrykk for noen bestemt oppfatning av sakens beviser, men det ble pekt på en del forhold som han fant av betydning for lagrettens rådslagning.

Avslutningsvis vises det til at lagdommer D og lagdommer C også deltok ved sakens behandling. Bistandsadvokat var advokat H.

Embetsleder – førstelagmann F – har i hovedsak uttalt følgende:

Da klagen retter seg mot hvordan ankeforhandlingen ble gjennomført, har han ingen merknader til hva lagdommer B har fremført.

Lagdommer – C – har i hovedsak uttalt følgende:

Hun har ingen bemerkninger til lagdommer B sin opptreden som dommer og administrator i saken. Den beskrivelse som gis i klagen fra A kjenner hun seg overhode ikke igjen i. Hensett til at lagretten svarte nei på skyldspørsmålet, kan det heller ikke ha vært noe med administrators opptreden eller rettsbelæring som kan ha påvirket avgjørelsen i A's disfavør. Verken aktor eller forsvarer hadde innsigelser eller bemerkninger til B's opptreden under ankeforhandlingen. Det må på det sterkeste understrekes at lagdommer B ikke på noen måte har påvirket hennes vurdering av tiltaltes skyld, eller hennes stemmegivning i spørsmålet om å sette juryens kjennelse til side.

Lagdommer – D – har i hovedsak uttalt følgende:

Hun anser klagen som ubegrunnet og tiltrer i det vesentlige uttalelsen fra lagdommer C.

Aktor – konstituert statsadvokat E – har i hovedsak uttalt følgende:

Han kan ikke se at det er grunnlag for kritikken. Forsvarer, advokat G, hadde ingen innsigelser mot måten saken ble administrert på, hvilket hadde vært nærliggende dersom det hadde forholdt seg slik som klagerne hevder.

Lagdommeren fremhevet i rettsbelæringen blant annet det strenge beviskravet i straffesaker og at det han sa om bevisene, kun var veiledende for lagretten.

Det er riktig at forsvarer ble avbrutt under sin prosedyre, men å beskrive dette som stadige avbrytelser, er ikke dekkende. Etter det han kan erindre, ble forsvarer avbrutt ved to-tre anledninger, hvilket ikke er uvanlig. Avbrytelsene var saklig begrunnet. Forsvareren ble blant annet avbrutt fordi han prosederte på en vitneobservasjon fra et vitne som ikke var innkalt som vitne i lagmannsretten. Alt under bevisførselen gjorde lagdommer B det klart at han ikke ville tillate at det ble prosedert på opplysninger fra et vitne som ikke hadde forklart seg for lagmannsretten.

Forsvarer - advokat G - har i hovedsak uttalt følgende:

Den fremstilling som gis, er i hovedsak korrekt.

Han er knapt i posisjon av å gi en uhildet vurdering av det som foregikk i lagmannsretten. Som forsvarer i X lagmannsrett i en årrekke, er han blitt vant med at det ikke er en balanse og tydelig upartiskhet fra deler av dommerstanden. Dette kommer av at en rekke dommere, herunder dommer B, er rekruttert fra statsadvokatembetet.

Noen av disse klarer å frigjøre seg fra sin tidligere jobb, mens andre glemmer at man har vært statsadvokat, og noen av dem forblir statsadvokat også mer eller mindre på dommerkrakken.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf. domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptre i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd. Dette krever med andre ord at dommeren kan bebreides.

A anfører i klagen at lagdommer B, under ankeforhandlingene i lagmannsretten, var partisk og forutinntatt til fordel for aktor. Han forsøkte blant annet å påvirke saken ved stadige avbrytelser av forsvarer. Klager har i klagen vist til at de er kjent med at lagdommer B tidligere har vært statsadvokat, og at hele hans atferd på mange vis bar preg at han nærmest fremdeles befant seg i den rollen.

Tilsynsutvalget bemerker at en dommer, som administrator i en straffesak, har ansvaret for sakens opplysning, jf. straffeprosessloven § 327 første ledd jf. § 294. Dette innebærer en rett, men også en plikt, til å avskjære bevisførsel som dommeren ikke anser relevant for saken. Dommerens prosessledelse kan danne grunnlag for anke, enten på bakgrunn av saksbehandlingsfeil, eller på bakgrunn av feil faktum eller uriktig rettsanvendelse. Tilsynsutvalget kan ikke vurdere denne siden av dommerens prosessledelse, jf. domstoloven § 236 fjerde ledd.

Tilsynsutvalget finner det ikke godtgjort at lagdommer B's prosessledelse på en utilbørlig måte var preget av hans fortid som statsadvokat, eller at han på annet vis ledet forhandlingene på en måte som er i strid med god dommerskikk.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor lagdommer B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor lagdommer B.